

Il. 1. Zdzisław Nowakowski przy urządzeniu do wywoływania mikrofilmów.
Fot. M. Szczepaniak

Il. 2. Monika Szczepaniak podczas mikrofilmowania zbiorów.
Fot. Z. Nowakowski

ZDZISŁAW NOWAKOWSKI

PRACOWNIA FOTOGRAFICZNA BIBLIOTEKI KÓRNICKEJ W LATACH 1992–2023

Pracownia Fotograficzna Biblioteki Kórnickiej została utworzona w 1992 r.; swoją siedzibę znalazła w pomieszczeniach nowo wybudowanego magazynu. Organizację pracowni powierzono Zdzisławowi Nowakowskiemu, który w latach 1975–1992 kierował Pracownią Fotograficzną Ośrodka Informacji Naukowej poznańskiego oddziału PAN. Biblioteka przejęła z Ośrodka sprzęt potrzebny do wykonywania mikrofilmów. Były to kamery mikrofilmowe DOKUMATOR DA V (z 1975 r., produkcji NRD), maszyna do wywoływania taśmy mikrofilmowej DEIGHTON oraz typowe wyposażenie laboratoryjne niezbędne do powiększeń fotograficznych. W późniejszych latach stopniowo unowocześniano pracownię; zakupiono lampy studyjne, stół bezcieniowy do fotografowania martwej natury oraz urządzenie do reprodukcji marki KEISER.

Zdjęcia i powiększenia fotograficzne służyły celom wydawniczym i dydaktyczno-naukowym, wykonywano je na zlecenie użytkowników indywidualnych w kraju i za granicą oraz pracowników Biblioteki. Początkowo była to fotografia analogowa; pracowano na filmach: ILFORD, KODAK i FUJI.

Mikrofilmy negatywowe wykonywano na taśmach KODAK i FUJI 35 mm. Na proces mikrofilmowania składało się: przygotowanie karty informacyjnej zawierającej sygnaturę i miejsce wykonania zdjęć, wywołanie filmu, przeprowadzenie kontroli jakości, podczas której sprawdzano ostrość obrazu, brak szkodliwych zmian, kompletność dzieła; po opisaniu i spakowaniu w specjalne pudełka mikrofilmy przekazywano do Działu Gromadzenia. W omawianym okresie wykonywano ok. 1 500 000 klatek mikrofilmowych dzieł przechowywanych w Bibliotece Kórnickiej – gazet, rękopisów, starodruków.

W roku 2002 Pracownia otrzymała pierwszy, jeszcze amatorski, aparat cyfrowy oraz komputer. Przełom nastąpił w roku 2009, gdy został zakupiony profesjonalny

sprzęt cyfrowy: CANON EOS 5D, CANON EOS 6D, monitor EIZO i program do obróbki cyfrowej zdjęć.

Wykonywanie zdjęć zbiorów bibliotecznych i muzealnych było podstawowym zadaniem Pracowni, jednak nie jedynym. Oprócz tego dokumentowano różnego rodzaju uroczystości i wydarzenia okolicznościowe, jakie miały miejsce w naszej instytucji. Były to fotoreportaże z konferencji naukowych, wizyt oficjalnych gości, m.in. prezydenta Bronisława Komorowskiego (2012), premier Hanny Suchockiej (2013), ministrów do spraw europejskich Trójkąta Weimarskiego z udziałem wicepremier Ukrainy (2023); uwieczniano osoby zasłużone dla Biblioteki i społeczności kórnickiej.

Pracownia Fotograficzna dokumentowała również prace remontowe i konserwatorsko-budowlane, które niezwykle intensywnie rozpoczęły się w 2009 r. i dotyczyły zarówno zamku kórnickiego, jak i poznańskiej siedziby Biblioteki. Szczególnie ważne było pokazanie stanu zachowania przed remontem (struktury budowlanej, detali, wystroju i wyposażenia) i po wykonaniu prac. Wykonano szereg albumów fotograficznych przedstawiających kolejne prace, m.in.: remont zabytkowego mostu i schodów prowadzących do Zamku (2009–2010), osuszanie i oczyszczanie murów fundamentów zamkowych (2012–2013), remont i renowację wieży ceglanej i murów zewnętrznych elewacji zamku kórnickiego (2015–2016), termomodernizację budynków Zamku i Pałacu Działyńskich (2016), renowację elewacji zamkowej (2017–2020), przebudowę pomieszczeń drugiego piętra Pałacu Działyńskich (2016–2018), budowę windy (2020) i magazynu książek (2020). Jako ostatni powstał album pokazujący strukturę organizacyjną Biblioteki Kórnickiej, Zamek w Kórniku, Pałac Działyńskich w Poznaniu, pomieszczenia magazynów książek, wnętrza i wyposażenie pracowni oraz pracujących w nich koleżanki i kolegów. Łącznie powstało 25 albumów.

Pracownia istniała do roku 2023. Przez większość tego okresu jedynym jej pracownikiem był Zdzisław Nowakowski. W 2006 r. do pomocy została przyjęta Monika Szczepaniak, która wykonywała mikrofilmy i wywoływała taśmę filmową. W 2021 r. zaprzestano wykonywania mikrofilmów (coraz powszechniej wykorzystywano skany). W ostatnim okresie w pracowni zajmowano się skanowaniem kart katalogowych.